

BACHELOROPLEIDING
AFRIKAANSE TALEN EN CULTUREN
FACULTEIT DER GEESTESWETENSCHAPPEN
UNIVERSITEIT LEIDEN

QANU
Catharijnesingel 56
PO Box 8035
3503 RA Utrecht
The Netherlands

Telefoon: +31 (0) 30 230 3100
E-mail: support@qanu.nl
Internet: www.qanu.nl

Projectnummer: Q0725

© 2020 QANU

Tekst en cijfermateriaal uit deze uitgave mogen, na toestemming van QANU en voorzien van bronvermelding, door middel van druk, fotokopie, of op welke andere wijze dan ook, worden overgenomen.

INHOUDSOPGAVE

RAPPORT OVER DE BACHELOROPLEIDING AFRIKAANSE TALEN EN CULTUREN VAN DE UNIVERSITEIT LEIDEN	5
ADMINISTRATIEVE GEGEVENS VAN DE OPLEIDING	5
ADMINISTRATIEVE GEGEVENS VAN DE INSTELLING	5
SAMENSTELLING VAN HET PANEL.....	5
WERKWIJZE VAN HET PANEL	6
SAMENVATTEND OORDEEL VAN HET PANEL	11
BEHANDELING VAN DE STANDAARDEN UIT HET BEOORDELINGSKADER VOOR DE BEPERKTE OPLEIDINGSBEOORDELING	15
BIJLAGEN	27
BIJLAGE 1: BEOOGDE LEERRESULTATEN	29
BIJLAGE 2: OVERZICHT VAN DE PROGRAMMA'S	30
BIJLAGE 3: BEZOEKPROGRAMMA	32
BIJLAGE 4: BESTUDEERDE EINDWERKEN EN DOCUMENTEN	35

Dit rapport is vastgesteld op 2 juni 2020

RAPPORT OVER DE BACHELOROPLEIDING AFRIKAANSE TALEN EN CULTUREN VAN DE UNIVERSITEIT LEIDEN

Dit rapport volgt het Beoordelingskader Accreditatiestelsel Hoger Onderwijs Nederland voor de beperkte opleidingsbeoordeling van de NVAO (d.d. september 2018).

ADMINISTRATIEVE GEGEVENS VAN DE OPLEIDING

Bacheloropleiding Afrikaanse talen en culturen

Naam van de opleiding:	Afrikaanse talen en culturen
Internationale naam:	African Languages and Cultures
CROHO-nummer:	56821
Niveau van de opleiding:	bachelor
Oriëntatie van de opleiding:	academisch
Aantal studiepunten:	180 EC
Afstudeerrichtingen:	-
Locatie:	Leiden
Variant(en):	voltijd
Onderwijstaal:	Nederlands
Inleverdatum NVAO:	01/05/2020

Het bezoek van het visitatiepanel Regiostudies aan de Faculteit der Geesteswetenschappen van de Universiteit Leiden vond plaats op 19, 20 en 21 november 2019.

ADMINISTRATIEVE GEGEVENS VAN DE INSTELLING

Naam van de instelling:	Universiteit Leiden
Status van de instelling:	bekostigde instelling
Resultaat instellingstoets:	positief

SAMENSTELLING VAN HET PANEL

De NVAO heeft op 4 maart 2019 ingestemd met de samenstelling van het panel. Het panel dat de bacheloropleiding Afrikaanse talen en culturen beoordeelde bestond uit:

- Prof. dr. P. (Peter) Van Nuffelen, research professor Cultural History of the Ancient World aan de Universiteit Gent (België) [voorzitter];
- Prof. dr. D.M. (Diederik) Oostdijk, hoogleraar English Literature aan de Vrije Universiteit Amsterdam;
- Prof. dr. I. (Inge) Brinkman, professor in African Studies aan de Universiteit Gent (België);
- Prof. dr. A.F.R. (Ann) Heirman, hoogleraar Chinese Taal en Cultuur aan de Universiteit Gent (België);
- Prof. dr. V. (Vincent) Houben, hoogleraar Geschichte und Gesellschaft Südostasiens aan de Humboldt Universität Berlin (Duitsland);
- Prof. dr. D. (Daeyeol) Kim, professor aan het Institut National des Langues et Civilisations Orientales (INaLCO) van de Université Sorbonne Paris Cité (Frankrijk);
- Prof. dr. A. (Andreas) Niehaus, hoogleraar Japanse Taal en Cultuur aan de Universiteit Gent (België);
- L. (Lara) van Lookeren Campagne, bachelorstudent Midden-Oosten Studies aan de Universiteit van Amsterdam [studentlid].

Het panel werd ondersteund door drs. E. (Erik) van der Spek, die optrad als secretaris.

WERKWIJZE VAN HET PANEL

De bacheloropleiding Afrikaanse Talen en Culturen aan de Faculteit der Geesteswetenschappen van de Universiteit Leiden maakt onderdeel uit van de visitatiegroep Regiostudies. In de periode maart 2019 tot en met november 2019 beoordeelde het panel in totaal 38 opleidingen aan vijf universiteiten: Radboud Universiteit, Universiteit Leiden, Universiteit van Amsterdam, Vrije Universiteit Amsterdam en Rijksuniversiteit Groningen.

De Universiteit Leiden heeft 19 opleidingen die in deze visitatiegroep vallen. Om de werkdruk voor de panelleden te verdelen en ervoor te zorgen dat alle programma's voldoende aandacht kregen, werden er twee bezoeken gepland (in juni en november 2019).

Het visitatiepanel bestond uit de volgende leden:

- Prof. dr. P. (Peter) Van Nuffelen, research professor Cultural History of the Ancient World aan de Universiteit Gent (België) [voorzitter];
- Prof. dr. D.M. (Diederik) Oostdijk, hoogleraar English Literature aan de Vrije Universiteit Amsterdam;
- Prof. dr. A. (Umar) Ryad, professor in Arabic and Islamic Studies aan de KU Leuven (België);
- Prof. dr. E.J.C. (Eibert) Tigchelaar, hoogleraar verbonden aan de Onderzoekseenheid Bijbelwetenschap en de Faculteit Theologie en Religiewetenschappen van de KU Leuven (België);
- Prof. dr. G. (Gunnar) De Boel, gewoon hoogleraar in Vergelijkende Taalkunde, Griekse Taalkunde en Nieuwgriekse en Byzantijnse Letterkunde aan de Universiteit Gent (België);
- Prof. dr. I. (Inge) Brinkman, professor in African Studies aan de Vakgroep Afrikaanse Talen en Culturen van Universiteit Gent (België);
- Prof. dr. G. (Gert) Buelens, gewoon hoogleraar English and American Literature aan de Vakgroep Letterkunde van de Universiteit Gent (België);
- Dr. D. (Diana Bullen) Presciutti, senior lecturer in Kunstgeschiedenis, director of Global Studies en director van het Interdisciplinary Studies Centre aan de University of Essex (Groot-Brittannië);
- R.A. (Rianne) Clerc-de Groot MA, docent Klassieke Talen aan het Cygnus Gymnasium in Amsterdam;
- Dr. D. (Dario) Fazzi, docent Noord-Amerika Studies en International Studies aan de Universiteit Leiden;
- Prof. dr. A.F.R. (Ann) Heirman, hoogleraar Chinese Taal en Cultuur aan de Universiteit Gent (België);
- Prof. dr. A. (Axel) Holvoet, hoogleraar aan het Institute of the Languages and Cultures of the Baltic van Vilnius University (Litouwen);
- Prof. dr. V. (Vincent) Houben, hoogleraar Geschichte und Gesellschaft Südostasiens aan de Humboldt Universität Berlin (Duitsland);
- Prof. dr. E.M.H. (Helena) Houvenaghel, hoogleraar Spaanse Taal en Cultuur aan de Universiteit Utrecht;
- Prof. dr. D. (Daeyeol) Kim, professor aan het Institut National des Langues et Civilisations Orientales (INaLCO) van de Université Sorbonne Paris Cité (Frankrijk);
- L. (Lotte) Metz MA, docente Grieks en Latijn aan het Stedelijk Gymnasium Nijmegen;
- Prof. dr. J. (John) Nawas, professor in Arabic and Islamic Studies aan de KU Leuven (België);
- Prof. dr. A. (Andreas) Niehaus, hoogleraar Japanse Taal en Cultuur aan de Vakgroep Talen en Culturen (afdeling Zuid- en Oost-Azië) van de Universiteit Gent (België);
- Prof. dr. J.L.M. (Jan) Papy, gewoon hoogleraar, verbonden aan de Onderzoeksgroep Latijnse Literatuur van de KU Leuven (België);
- Dr. N.A. (Nicolet) Boekhoff-van der Voort, docent Islamstudies en coördinator Graduate School for the Humanities aan de Radboud Universiteit;
- C. (Charlotte) van der Voort, derdejaars bachelorstudent Griekse en Latijnse Taal en Cultuur, en pre-masterstudent Nederlandse Taal en Cultuur, aan de Universiteit Leiden [studentlid];
- L. (Lara) van Lookeren Campagne, bachelorstudent van de bacheloropleiding Midden-Oosten Studies aan de Universiteit van Amsterdam [studentlid];

- G.M. (Gerieke) Prins, bachelorstudent Geschiedenis, met een focus op Sociale Geschiedenis en migratiegeschiedenis en een minor in Latijns-Amerikastudies, aan de Universiteit Leiden [studentlid];
- E.L. (Emma) Mendez Correa, bachelorstudent Griekse en Latijnse Taal en Cultuur aan de Universiteit Leiden [studentlid];
- Prof. dr. L.P. (Lars) Rensmann, hoogleraar European Politics and Society aan de Rijksuniversiteit Groningen [referent International Studies en Russian Studies, Universiteit Leiden].
- Em. prof. dr. C.H.M. (Kees) Versteegh, emeritus hoogleraar Arabisch en Islam aan de Radboud Universiteit [referent Arabisch en Midden-Oosten studies, Universiteit van Amsterdam];
- Prof. dr. H. (Harco) Willems, hoogleraar Egyptologie aan de KU Leuven (België) en directeur van de Leuvense opgravingsmissie in Dayr al-Barshā (Midden Egypte) [referent Oude Nabije Oostenstudies, Universiteit Leiden];
- Prof. dr. J. (Jaap) Wisse, professor of Latin Language & Literature aan Newcastle University (Groot-Brittannië) [referent GLTC en Oudheidstudies, Universiteit van Amsterdam en Vrije Universiteit Amsterdam].

Voor elk bezoek is een (sub)panel samengesteld, waarbij rekening is gehouden met de expertise, onafhankelijkheid en beschikbaarheid van de panelleden.

Projectleider van de visitatiegroep Regiostudies was dr. Els Schröder, medewerker van QANU. Zij was tevens coördinerend secretaris van het panel tijdens het bezoek aan de Radboud Universiteit en tijdens het eerste bezoek aan de Universiteit Leiden. Om de consistentie van de beoordelingen te waarborgen bezocht zij ook de start- en slotvergaderingen van het panel van de andere bezoeken en las en becommentarieerde elk conceptrapport. Tijdens haar verlofperiode werd zij bij het bezoek aan de Vrije Universiteit Amsterdam en Universiteit van Amsterdam, en bij het tweede bezoek aan de Universiteit Leiden vervangen door dr. Irene Conradie, bij het bezoek aan de Rijksuniversiteit Groningen door dr. Anna Sparreboom. Hierbij werden nauwlettend de bevindingen tijdens de verschillende bezoeken geijkt.

Verschillende secretarissen ondersteunden het panel: drs. Trees Graas (medewerker van QANU) bij het bezoek aan de Radboud Universiteit; drs. Mariette Huisjes (freelance medewerker van QANU) bij het eerste bezoek aan de Universiteit Leiden en het bezoek aan de Rijksuniversiteit Groningen; drs. Erik van der Spek (freelance medewerker van QANU) bij het tweede bezoek aan de Universiteit Leiden; drs. Mariëlle Klerks (freelance medewerker van QANU) bij het gecombineerde bezoek aan de Universiteit van Amsterdam en de Vrije Universiteit Amsterdam. De QANU-projectleiders en secretarissen voerden regelmatig overleg, voorafgaand, tijdens en na afloop van elk bezoek.

Vorbereiding

Op 22 november 2018 vond een vooroverleg plaats met de voorzitter waarin de projectleider hem informeerde over de taakstelling en werkwijze van het panel in het algemeen en de rol van de voorzitter in het bijzonder, en een toelichting gaf op de van toepassing zijnde beoordelingskaders. Voorafgaand aan de bezoeken informeerde de projectleider de panelleden telefonisch en per e-mail over de taakstelling, algemene werkwijze en de formele kaders. Voor elke gespreksronde werden representatieve gesprekspartners geselecteerd. Het bezoekprogramma is in dit rapport opgenomen als Bijlage 3.

De opleidingen schreven ter voorbereiding op de visitatie een zelfevaluatierapport. Deze werden na ontvangst door de projectleider gecontroleerd op kwaliteit en volledigheid en vervolgens doorgestuurd aan de panelleden. De panelleden bestudeerden de zelfevaluatierapporten en bijlagen en formuleerden op basis hiervan vragen en aandachtspunten ter voorbereiding op het bezoek. Ook formuleerden de panelleden per opleiding punten die hen in positieve zin opvielen.

Naast de zelfevaluatierapporten bestudeerde het panel voorafgaand aan het bezoek een selectie van vijftien eindwerken en bijbehorende beoordelingsformulieren. Deze selectie werd gebaseerd op een

lijst afgestudeerden van de periode 2016-2018, waarbij werd gezorgd voor een evenwichtige spreiding in cijfers, onderwerpen en begeleiders (zie Bijlage 4).

Bezoek

Het visitatiebezoek aan de Universiteit Leiden vond plaats op 19, 20 en 21 november 2019.

Bij de start van elk bezoek hield het panel een vooroverleg waarin de eerste bevindingen en vragen en aandachtspunten werden besproken en waarin het panel afspraken maakte over de taakverdeling. De panelleden bespraken ook hun bevindingen ten aanzien van de (beoordeling van de) bestudeerde scripties.

Tijdens het bezoek heeft het panel eveneens onderwijs- en toetsmateriaal en verslagen van de opleidings- en examencommissie bestudeerd. Een overzicht van het bestudeerde materiaal is opgenomen in Bijlage 4. Het panel sprak met studenten en docenten, het management en verantwoordelijken, alumni en vertegenwoordigers van de examencommissie. Vertegenwoordigers van de opleidingscommissie namen deel aan het gesprek met docenten en studenten. Tevens bood het panel studenten en docenten de gelegenheid om informeel met het panel te spreken tijdens een inloopspreekuur. Van deze gelegenheid is voor de bacheloropleiding Afrikaanse Talen en Culturen geen gebruik gemaakt.

Het panel gebruikte het laatste deel van het bezoek voor een intern overleg om de voorlopige bevindingen vast te stellen. Ter afsluiting gaf de voorzitter een korte mondelinge toelichting aan alle belangstellenden, waarin hij de belangrijkste observaties van het panel deelde.

Na afloop van de visitatie vonden in parallelsessies ontwikkelgesprekken plaats waarin panelleden en vertegenwoordigers van de opleidingen met elkaar in gesprek gingen over ontwikkelingen bij de betreffende opleidingen. De uitkomsten van het ontwikkelgesprek zijn in een apart verslag vastgelegd en afgestemd met het panel. De opleidingen publiceren een samenvatting van het verslag met daarin de belangrijkste conclusies.

Rapportage

De secretaris schreef een conceptrapport op basis van de bevindingen van het panel en legde dat vervolgens voor aan de projectleider voor een collegiale toets. Daarna vroeg de secretaris de panelleden om het rapport te bekijken en van feedback te voorzien. Na verwerking van de feedback en na akkoord van het panel stuurde de projectleider het rapport naar de faculteit met het verzoek om feitelijke onjuistheden te melden. De feitelijke onjuistheden werden na overleg tussen de projectleider en de voorzitter door de secretaris gecorrigeerd. Vervolgens werd het rapport door het panel vastgesteld en toegestuurd aan de Faculteit der Geesteswetenschappen en aan het College van Bestuur van de Universiteit Leiden.

Definitie oordelen

In overeenstemming met het Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling van de NVAO heeft het panel de volgende definities voor de beoordeling van de afzonderlijke standaarden gehanteerd:

Basiskwaliteit

De kwaliteit die in internationaal perspectief redelijkerwijs mag worden verwacht van een associate degree-, bachelor- of masteropleiding binnen het hoger onderwijs.

Voldoet

De opleiding voldoet op de standaard aan basiskwaliteit.

Voldoet ten dele

De opleiding voldoet in belangrijke mate aan basiskwaliteit op de standaard maar er zijn verbeteringen nodig om volledig aan de standaard te voldoen.

Voldoet niet

De opleiding voldoet niet aan basiskwaliteit op de standaard.

In overeenstemming met het Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling van de NVAO heeft het panel de volgende definities gehanteerd voor de beoordeling van de opleiding als geheel:

Positief

Op alle standaarden 'voldoet'.

Positief onder voorwaarden

Standaard 1 'voldoet' en maximaal op twee standaarden een 'voldoet ten dele' waarbij het panel het opleggen van voorwaarden adviseert.

Negatief

In de volgende situaties:

- 'voldoet niet' op een of meer standaarden;
- 'voldoet ten dele' op Standaard 1;
- 'voldoet ten dele' op een of twee standaarden waarbij het panel niet adviseert om voorwaarden op te leggen;
- op drie of meer standaarden 'voldoet ten dele'.

SAMENVATTEND OORDEEL VAN HET PANEL

Standaard 1: Beoogde leerresultaten

Het panel is van mening dat de bacheloropleiding Afrikaanse talen en culturen een unieke opleiding in Nederland is, met een duidelijke structuur die gekenmerkt wordt door vier leerlijnen: geschiedenis, antropologie, taalkunde en letterkunde. De focus op Afrika in de volle breedte wordt ondersteund door het cursusaanbod, bijvoorbeeld door de verplichting om zowel Swahili als een tweede Afrikaanse taal te leren. De verbintenis met het Afrika-Studiecentrum biedt een duidelijke meerwaarde voor de opleiding.

Het panel kan zich vinden in het profiel van de opleiding, maar heeft gezien de lage instroom begrip voor de discussie hierover en voor de ambities van de staf om een grotere groep studenten te trekken. Het panel is het eens met de ideeën die de opleiding op dit gebied ontwikkelt, maar constateert dat deze ideeën nog pril zijn. Het panel adviseert de opleiding om door te gaan met de ontwikkeling en uitvoering van deze ideeën, in samenspraak met de docenten en studenten. De overstap naar een Engelstalige opleiding lijkt het panel een logische en kansrijke ontwikkeling.

De Universiteit Leiden heeft een lange traditie in het cultiveren van kennis over diverse culturen. Dit is een wezenlijk onderdeel van haar identiteit en geeft haar een unieke positie in Nederland. Het panel stelt vast dat de Faculteit der Geesteswetenschappen zich inzet om deze traditie in leven te houden en relatief kleine opleidingen zoals de bacheloropleiding Afrikaanse talen en culturen te beschermen. Het panel ondersteunt deze ambitie van harte, mede omdat deze bijdraagt aan een breed Nederlands belang.

Het panel kan zich vinden in de beoogde leerresultaten en is van mening dat ze passen bij een bacheloropleiding op het gebied van regiostudies en dat ze aansluiting bij de verwachtingen in het vakgebied. Wel heeft het panel vastgesteld dat de beoogde leerresultaten van de verschillende opleidingen binnen Regiostudies op een verschillende manier zijn opgesteld. Het panel beveelt aan om de beoogde leerresultaten over de verschillende opleidingen van de faculteit heen te harmoniseren. Zij zullen uiteraard verschillen, maar het vergroot de transparantie als alle programma's dezelfde terminologie en categorisering gebruiken.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

Het panel is positief over het curriculum van de bacheloropleiding Afrikaanse talen en culturen. Sterke punten zijn de aandacht voor twee Afrikaanse talen als toegangspoort(en) tot de Afrikaanse cultuur en samenleving, die bovendien ondersteund wordt door het buitenlandverblijf. De structuur en de samenhang in het programma worden versterkt door de heldere leerlijnen, met een aparte leerlijn voor academische vaardigheden. De verdiepende vakken in het tweede en derde jaar sluiten aan bij het onderzoek van de docenten. Daarnaast bevat het programma voldoende keuzevrijheid en worden studenten gestimuleerd hun eigen interesse te volgen.

Een punt van aandacht is de plaats van methodologie in het curriculum, mede omdat het panel geconstateerd heeft dat de methodologische component in een aantal scripties niet goed uit de verf kwam. De opleiding onderkent dit punt en heeft in het collegejaar 2019-2020 een cursus methodologie toegevoegd. Het panel juicht dit toe, maar adviseert de opleiding wel om goed te monitoren of de resultaten van deze cursus voldoende zichtbaar zijn in de kwaliteit van de scripties. Met de implementatie van meer methodologisch onderwijs heeft het panel er vertrouwen in dat het curriculum studenten voldoende in staat stelt om de beoogde leerresultaten te behalen.

De werkvormen sluiten aan bij het onderwijs en tonen voldoende variatie. Sommige werkvormen, zoals het opnemen en analyseren van orale literatuur, sluiten specifiek aan bij het karakter van de opleiding. Daarnaast wil de opleiding in de toekomst meer gebruik gaan maken van digitale methoden voor onderzoek en presentatie. Het panel ziet hierin een veelbelovende ontwikkeling, die nadere uitwerking verdient. Verder ondersteunt het panel het voornemen om de opleiding in het Engels te gaan aanbieden, om daarmee een grotere groep internationale studenten te werven.

Het panel is van mening dat de studenten voldoende begeleid worden, zowel door hun eigen docenten als door de onderwijscoördinator. De opleiding beschikt over een goed docententeam, waarin vele relevante expertises zijn vertegenwoordigd. De staf is kwantitatief op orde, mede dankzij de komst van een nieuwe docent Afrikaanse Letterkunde. Bij nieuwe benoemingen streeft de opleiding ernaar de diversiteit te vergroten. Potentiële struikelblokken (zoals de overgang van het buitenlandverblijf naar de minor in het derde jaar) zijn geïdentificeerd en de opleiding heeft hier passende maatregelen voor genomen. De studenten hebben geen klachten over de verdeling van de studielast. Het panel is van mening dat de opleiding studeerbaar is.

Standaard 3: Toetsing

Het panel kan zich vinden in het toetsbeleid van de Faculteit der Geesteswetenschappen. Dit toetsbeleid is in de afgelopen jaren uitgebreid en geeft de opleidingen meer houvast; dit komt onder meer tot uiting in de handleidingen en richtlijnen die zijn ontwikkeld. Het panel is van mening dat de geboden facultaire ondersteuning van goede kwaliteit is en stelt vast dat de faculteit sinds de vorige ronde van opleidingsbeoordelingen een professionaliseringsslag heeft gemaakt. Een consequentere aanpak bij plagiaat en fraude is nog een aandachtspunt; het panel vraagt aandacht voor de uitvoering van de richtlijnen in de dagelijkse praktijk.

Het panel is van mening dat de examencommissie Afrikaanse Studies beter grip kan krijgen op de kwaliteit van de beoordeling. Problemen die aan de orde zijn geweest, zijn onder andere de vrij hoge cijfers bij de bachelorscripties en een beperkte betrokkenheid bij de evaluatie van de onderwijsmodules. Het panel adviseert om meer te investeren in de benchmarking van de beoordeling (met name van de scripties), bijvoorbeeld door het organiseren van kalibratiesessies en de ontwikkeling van instrumenten ter ondersteuning van de docenten. Het panel is positief over de waarde van het externe lid van de examencommissie en stelt vast dat dit lid een belangrijke bijdrage levert op het gebied van informatie-uitwisseling en deskundigheidsbevordering.

Het panel constateert dat de kwaliteitsbeoordeling van het buitenlandverblijf een kwestie is van wederzijds vertrouwen, mits het duidelijk is waarop dit vertrouwen is gebaseerd. Daarom adviseert het panel om ook in dit geval na te denken over eventuele controle-instrumenten, bijvoorbeeld door inzage te verkrijgen in wat de eigen studenten doen in Ghana en na te gaan of dit voldoende bijdraagt aan de gestelde leerdoelen.

De opleiding kent een adequaat en evenwichtig toetsstelsel met voldoende diversiteit in de toetsvormen en een goede spreiding in de tijd. Het panel kan zich vinden in de opzet en beoordeling van de opdrachten en werkstukken die het heeft bekeken en is van mening dat er voldoende variatie in de toetsvormen aanwezig is. Bij de beoordeling van de scripties viel de hoge becijfering op, ook bij scripties waarbij relatief veel kritische kanttekeningen werden gemaakt. Het panel is daarom van mening dat de opleiding moet sturen op een goed evenwicht tussen commentaar en becijfering. Verder adviseert het panel de opleiding om ervoor te zorgen dat de stem van de tweede lezer voldoende tot uiting komt in het beoordelingsformulier van de scriptie.

Uiteindelijk komt het panel hier tot een krappe voldoende. Hoewel het meent dat toezicht vanuit de examencommissie op een aantal punten aangescherpt dient te worden en het nog ruimte voor verbetering ziet in de beoordeling van eindwerken, wordt dit gecompenseerd door de geboden facultaire ondersteuning in het toetsbeleid en de adequate opzet van de toetsing.

Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten

Het panel is van oordeel dat de studenten van de bacheloropleiding Afrikaanse talen en culturen een voldoende eindniveau behalen en de beoogde eindkwalificaties realiseren. Uit de zelfevaluatie en gesprekken met alumni maakt het panel op dat afgestudeerden toegang krijgen tot relevante masteropleidingen, deze doorgaans succesvol doorlopen en afgestudeerde bachelorstudenten in enkele gevallen rechtstreeks aansluiting vinden met het werkveld. Het panel is daarom van mening dat de opleiding de studenten voldoende voorbereidt op een masteropleiding of een passende werkkring.

Het panel beoordeelt de Standaarden uit het Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling als volgt:

Bacheloropleiding Afrikaanse talen en culturen

Standaard 1: Beoogde leerresultaten	voldoet
Standaard 2: Onderwijsleeromgeving	voldoet
Standaard 3: Toetsing	voldoet
Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten	voldoet
Algemeen eindoordeel	positief

De voorzitter, prof. dr. Peter Van Nuffelen, en de secretaris, drs. Erik van der Spek, van het panel verklaren hierbij dat alle panelleden kennis hebben genomen van dit rapport en instemmen met de hierin vastgestelde oordelen. Zij verklaren ook dat de beoordeling in onafhankelijkheid heeft plaatsgevonden.

Datum: 2 juni 2020

BEHANDELING VAN DE STANDAARDEN UIT HET BEOORDELINGSKADER VOOR DE BEPERKTE OPLEIDINGSBEOORDELING

Standaard 1: Beoogde leerresultaten

De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Bevindingen

De bacheloropleiding Afrikaanse talen en culturen biedt studenten kennis en inzicht in de grote verscheidenheid aan talen en culturen in Afrika. Studenten leren deze complexe werkelijkheid te benaderen vanuit vier disciplines: de taalkunde, de letterkunde, de geschiedenis en de antropologie. Voor elk van deze disciplines is een leerlijn ontwikkeld, waarbij de leerlijnen voor geschiedenis en antropologie geïntegreerd zijn. Taalverwerving heeft een belangrijke plaats in de opleiding. Alle studenten leren Swahili; daarnaast maken ze kennis met een tweede taal tijdens het buitenlandverblijf van zes maanden aan een universiteit in Afrika. Vanaf het tweede jaar kunnen studenten aan de hand van keuzevakken een eigen profiel ontwikkelen: of een keuze voor één van de vier disciplines, of een multidisciplinair profiel.

De opleiding is volgens de zelfstudie geworteld in een brede expertise over Afrika in de faculteit en de universiteit, die in de afgelopen jaren substantieel is toegenomen. Dat is mede te danken aan het succes van de bacheloropleiding International Studies, die een specialisatie gericht op de regio Afrika aanbiedt. De toegankelijkheid van de expertise is bovendien toegenomen doordat het Afrika-Studiecentrum sinds enkele jaren deel van de Leidse universiteit uitmaakt.

De opleiding bereidt de studenten voor op een vervolgopleiding (zoals de masteropleiding African Studies) of een baan in het bedrijfsleven, openbaar bestuur, media of onderwijs. De opleiding is bezig de aansluiting op de arbeidsmarkt te versterken, onder andere door oprichting van een alumniraad en door versterking van een netwerk van Afrika-deskundigen. Het panel is positief over deze versterking.

De bacheloropleiding Afrikaanse talen en culturen is de enige opleiding in zijn soort in Nederland. In internationaal verband is de opleiding in Leiden vergelijkbaar met soortgelijke opleidingen in bijvoorbeeld Duitsland (Keulen, Hamburg, Leipzig, Mainz, Berlijn, Frankfurt, Bayreuth) en België (Gent). Deze opleidingen bieden net als Leiden twee (of meer) talen aan, en gebruiken studie van Afrikaanse talen als hulpmiddel om de verschillende culturen te benaderen en te bestuderen. Daarnaast zijn er bacheloropleidingen die zich op één taal concentreren, bijvoorbeeld Inalco in Frankrijk en de SOAS University of London in het Verenigd Koninkrijk. Daarnaast zijn er bacheloropleidingen die zich richten op Afrika in de Verenigde Staten, Scandinavië, Japan, Zuid-Korea, India, China en Brazilië.

De Leidse opleiding onderscheidt zich op een aantal punten van de regiostudies die in andere landen worden aangeboden. Ten eerste is de taalverwerving gericht op mondelinge vaardigheden en veel minder op de schriftelijke. Ten tweede beperkt de studie van Afrika in Leiden zich niet tot de gebieden waarvan de taal wordt onderwezen. Kennis van het Swahili en een tweede taal zijn belangrijk, maar de opleiding richt zich op heel Afrika. De opleiding is van mening voor deze continent-brede aanpak kennis van de Europese talen (met name Engels en Frans) volstaat om toegang te bieden tot de bronnen voor de bestudering van de Afrikaanse geschiedenis en cultuur in meer algemene zin. Het panel kan zich vinden in deze benadering.

Tijdens het bezoek heeft het panel begrepen dat het profiel van de bacheloropleiding ter discussie staat. Reden hiervan is de lage instroom (gemiddeld acht studenten per jaar), die mede veroorzaakt wordt door de concurrentie van de bacheloropleiding International Studies. De opleiding Afrikaanse

talen en culturen denkt erover zowel de onderwijstaal als de focus van de opleiding te veranderen. Bij de focus wordt gedacht aan een meer probleem-georiënteerde aanpak en meer aandacht voor 'digital humanities'. Bij de taal ligt de keuze voor een Engelstalige opleiding voor de hand, om meer internationale studenten aan te trekken. Het panel is van mening dat dit kansrijke plannen zijn, die een goede uitwerking verdienen.

Het panel is onder de indruk van de diversiteit en diepgang in het culturele profiel van de Universiteit Leiden, waaraan de bacheloropleiding Afrikaanse talen en culturen bijdraagt. Een relatief kleine opleiding zoals deze is kwetsbaar, want duur om te onderhouden. Maar het panel benadrukt dat dergelijke bijzondere opleidingen van vitaal belang zijn, niet alleen voor het aanbod van de Universiteit Leiden, maar voor Nederland als geheel. Als er geen academisch onderzoek wordt gedaan in gespecialiseerde deelgebieden van de geesteswetenschappen kan de universiteit geen brede opleidingen met voldoende diepgang aanbieden, noch bijvakken voor studenten uit andere richtingen. Ook blijven wetenschappers van andere faculteiten en universiteiten verstoken van gespecialiseerde expertise. Ten slotte: als taalkundige en culturele expertise niet van de ene op de andere generatie wordt overdragen, ondermijnt dit de positie van Nederland in de internationale diplomatie en commercie.

Beoogde leerresultaten

Zoals alle Leidse opleidingen is ook de bacheloropleiding Afrikaanse talen en culturen gebaseerd op zowel facultaire als opleidings specifieke beoogde leerresultaten (hierna: eindkwalificaties, zie Bijlage 1). De eindkwalificaties zijn gerangschikt volgens de Dublindescriptoren. De opleidings specifieke eindkwalificaties geven aan dat de afgestudeerden beschikken over kennis van Afrika als geheel en van de verschillende regio's en landen, evenals kennis van de verschillende disciplines. Ze zijn in staat om inzicht in de cultuur en kennis van de taal toe te passen en kunnen betogen over kwesties op het gebied van taal en cultuur ontwikkelen en verdiepen. Tot slot leren de afgestudeerden over studeren, wonen en werken in een Afrikaanse samenleving tijdens hun buitenlandsemester. Het panel kan zich vinden in de beoogde leerresultaten en is van mening dat ze passen bij een bacheloropleiding op het gebied van regiostudies en dat ze aansluiten bij de verwachtingen in het vakgebied. Wel heeft het panel vastgesteld dat de beoogde leerresultaten van de verschillende opleidingen binnen Regiostudies op een verschillende manier zijn opgesteld; het panel adviseert om hier meer lijn in te brengen.

Op het gebied van taalverwerving leren de studenten twee Afrikaanse talen. Een belangrijke doelstelling is dat studenten leren hoe zij een onbekende en uitdagende taal kunnen bestuderen. Voor Swahili moeten afgestudeerden een gesprek kunnen voeren en een hedendaagse tekst (bijvoorbeeld een krantenartikel) kunnen begrijpen en vertalen en de taalstructuur kennen. Het beoogde eindniveau varieert tussen B1 en B2 van het Common European Framework of Reference (CEFR). Voor de tweede taal beperkt het eindniveau zich ertoe dat afgestudeerden een eenvoudig gesprek kunnen voeren (taalniveau A1) en beschikken over een apparaat om met hulp(middelen) taaluitingen te kunnen begrijpen.

Overwegingen

Het panel is van mening dat de bacheloropleiding Afrikaanse talen en culturen een unieke opleiding in Nederland is, met een duidelijke structuur die gekenmerkt wordt door vier leerlijnen: geschiedenis, antropologie, taalkunde en letterkunde. De focus op Afrika in de volle breedte wordt ondersteund door het cursusaanbod, bijvoorbeeld door de verplichting om zowel Swahili als een tweede Afrikaanse taal te leren. De verbintenis met het Afrika-Studiecentrum biedt een duidelijke meerwaarde voor de opleiding.

Het panel kan zich vinden in het profiel van de opleiding, maar heeft gezien de lage instroom begrip voor de discussie hierover en voor de ambities van de staf om een grotere groep studenten te trekken. Het panel is het eens met de ideeën die de opleiding op dit gebied ontwikkelt, maar constateert dat deze ideeën nog pril zijn. Het panel adviseert de opleiding om door te gaan met de

ontwikkeling en uitvoering van deze ideeën, in samenspraak met de docenten en studenten. De overstap naar een Engelstalige opleiding lijkt het panel een logische en kansrijke ontwikkeling.

De Universiteit Leiden heeft een lange traditie in het cultiveren van kennis over diverse culturen. Dit is een wezenlijk onderdeel van haar identiteit en geeft haar een unieke positie in Nederland. Het panel stelt vast dat de Faculteit der Geesteswetenschappen zich inzet om deze traditie in leven te houden en relatief kleine opleidingen zoals de bacheloropleiding Afrikaanse talen en culturen te beschermen. Het panel ondersteunt deze ambitie van harte, mede omdat deze bijdraagt aan een breed Nederlands belang.

Het panel kan zich vinden in de beoogde leerresultaten en is van mening dat ze passen bij een bacheloropleiding op het gebied van regiostudies en dat ze aansluiting bij de verwachtingen in het vakgebied. Wel heeft het panel vastgesteld dat de beoogde leerresultaten van de verschillende opleidingen binnen Regiostudies op een verschillende manier zijn opgesteld. Het panel beveelt aan om de beoogde leerresultaten over de verschillende opleidingen van de faculteit heen te harmoniseren. Zij zullen uiteraard verschillen, maar het vergroot de transparantie als alle programma's dezelfde terminologie en categorisering gebruiken.

Conclusie

Bacheloropleiding Afrikaanse talen en culturen: het panel beoordeelt Standaard 1 als 'voldoet'.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Bevindingen

Curriculum

Het onderwijsprogramma in de bacheloropleiding Afrikaanse talen en culturen is opgezet volgens de Leidse universitaire 100-400 niveau-indeling, zoals gangbaar voor een bacheloropleiding. Studenten worden volgens dit model geleid van een inleidend niveau (100), via een niveau dat uitgaat van een meer autonome studiehouding (200), naar een gevorderd niveau (300). Ze sluiten vervolgens hun bacheloropleiding af met een zelfstandig te verrichten eindwerkstuk of een cursus op gespecialiseerd-verdiepend niveau (400). Deze indeling ondersteunt volgens het panel objectivering van de niveauvereisten voor gevolgde cursussen en aandacht voor een logische opbouw in het programma.

Het curriculum is opgebouwd aan de hand van vier leerlijnen: (1) geschiedenis en antropologie, (2) taalkunde, (3) taal, en (4) letterkunde. Daarnaast werkt de opleiding met een overkoepelende leerlijn op het gebied van academische vaardigheden. De opleiding biedt een brede basis op de genoemde vier gebieden, maar stelt de studenten ook in staat zich te specialiseren in de (sub)regio die hun interesse heeft. In het eerste jaar volgen de studenten vooral inleidende vakken in de vier genoemde disciplines. Daarbij benadrukt de opleiding de onderlinge verbanden; zo komen taalkunde en antropologie samen in de cursus 'Languages and Cultures of Africa'.

In het eerste jaar is veel ruimte (20 EC) ingebouwd voor taalverwerving. Taalverwerving binnen Afrika is een uitdaging: op dit continent worden ongeveer 2.000 talen gesproken, de meeste binnen een beperkte regio. Binnen de opleiding leren de studenten twee talen. In het eerste en tweede jaar is dat Swahili, in de tweede helft van het tweede jaar (tijdens het buitenlandverblijf) maken de studenten kennis met een tweede taal (op niveau A1). Het idee hierachter is dat de studenten vooral leren hoe het is om een vreemde (Afrikaanse) taal te leren. De studenten zijn daardoor beter in staat een nieuwe taal te leren, als die voor hun werk of studie van belang zou zijn. Bovendien leren ze de taal te begrijpen als toegangspoort tot een cultuur en gemeenschap. Het panel kan zich vinden in deze zienswijze. In het gesprek met de studenten kon het panel bovendien vaststellen dat een groot

aantal studenten nog een andere Afrikaanse taal had geleerd of deze al beheerste vanuit hun eigen achtergrond en de verwerving van die tweede taal als een waardevolle verdieping ervoer.

Het tweede jaar bevat een verscheidenheid aan keuzemogelijkheden die de studenten in staat stellen hun eigen belangstelling te volgen. Studenten kunnen ervoor kiezen meer geschiedenis- of antropologievakken te volgen, meer taalkunde of meer letterkunde. Bij letterkunde spelen de orale tradities in Afrikaanse literatuur een grote rol; studenten leren orale teksten op te nemen en te analyseren. Ook in het tweede jaar volgen de studenten cursussen waarin de disciplines in samenhang aan bod komen, zoals in de cursus 'Oral Literature: Research in Living Traditions'.

In het tweede semester van het tweede jaar is een verplicht buitenlandverblijf opgenomen van 30 EC. De studenten gaan dan naar Afrika, waar ze aan een Afrikaanse universiteit studeren. In principe gaan ze naar de University of Ghana in Accra, maar een semester aan een andere Afrikaanse universiteit is ook mogelijk, hoewel de studenten aangeven dat dit op eigen initiatief en inzet moet gebeuren. Het buitenlandverblijf is voor de helft gericht op taalverwerving (15 EC); in Accra leren de studenten Ewe of Akan. Daarnaast volgens ze voor 10 EC andere cursussen en schrijven ze een werkstuk over orale literatuur, waarvoor ze ook zelf opnames maken. De studenten die het panel sprak, zijn van mening dat het buitenlandverblijf een vormende ervaring is die een significante meerwaarde geeft aan de opleiding. Het panel sluit zich hierbij aan.

In het derde jaar kunnen de studenten een minor of een aantal keuzecursussen volgen. De opleiding biedt een minor Afrikaanse talen en culturen aan, maar de studenten kunnen ook een andere facultaire minor volgen. Daarnaast zijn er in het derde jaar nog twee cursussen geroosterd: de cursus 'Orale en geschreven literatuur in Afrika' en de cursus 'Antropologische taalkunde'. De thema's die in deze cursussen behandeld worden, kunnen de studenten uitwerken tot een eindwerkstuk.

Studenten met extra talent en ambitie kunnen deelnemen aan het Humanities Lab, het honoursprogramma van de faculteit. Hier kunnen studenten hun opleiding verdiepen of verbreden door zelf een programma van 30 EC samen te stellen uit een keur aan kleinschalige cursussen met intensief contactonderwijs.

Scriptietraject

Studenten schrijven hun eindwerkstuk (10 EC) in het tweede semester van het derde jaar. Ze kunnen hiervoor begeleid worden in een Thesis Seminar, als hun scriptieonderwerp aansluit bij een van de genoemde werkgroepen. Maar in de praktijk blijken de studenten steeds vaker te kiezen voor een ander thema en in dat geval worden ze individueel begeleid.

In een aantal van de scripties die het panel heeft gelezen, valt op dat de studenten vaak een persoonlijke invalshoek kiezen, die ze niet altijd weten te vertalen in een methodologisch goed uitgewerkte onderzoeksvraag. Het panel heeft dit punt met de staf besproken, die aangaf dat hierin een uitdaging ligt. Om die reden heeft de opleiding met ingang van het collegejaar 2019-2020 een nieuwe cursus op het gebied van methodologie toegevoegd. Daarnaast wil de opleiding in de toekomst meer gebruik gaan maken van digitale methoden voor onderzoek en presentatie. Het panel is het hiermee eens en adviseert de opleiding goed te monitoren of de toegenomen aandacht voor methodologie zich voldoende vertaalt in de kwaliteit van de scripties.

Onderwijsvormen

De opleiding sluit aan bij de facultaire onderwijsvisie. De kern daarin wordt gevormd door de verwevenheid van onderwijs en onderzoek. De student is niet alleen toehoorder, maar bedenkt zelf ook onderzoek en voert dit uit. Een ander aandachtspunt in de facultaire onderwijsvisie is oriëntatie op de arbeidsmarkt, die onder meer terugkomt in het jaarlijkse Humanities Career Event, met workshops door werkgevers en alumni. Nauw verbonden met deze oriëntatie is de aandacht voor transferable skills, vaardigheden als samenwerken, kritisch denken en zelfreflectie. Het panel is van mening dat deze aandachtspunten herkenbaar terugkomen in de wijze waarop het curriculum van de bacheloropleiding Afrikaanse talen en culturen is vormgegeven.

In aansluiting op deze meer generieke onderwijskundige aandachtspunten is er binnen de opleiding veel ruimte voor studenten die hun eigen interesses willen volgen en ontwikkelen. De docenten streven ernaar de studenten van gereedschappen te voorzien om die interesses op academische wijze te verdiepen. Deze ruimte voor eigen interesses komt niet alleen tot uiting in de keuzecursussen, maar ook in de vrijheid die het buitenlandverblijf en de scriptie aan de studenten bieden. De studenten met wie het panel heeft gesproken, herkenden die vrijheid en waardeerden dit aspect van de opleiding.

De werkvormen verschillen per leerlijn. De inleidende colleges en de keuzevakken hebben veelal de vorm van hoorcolleges, die deels samen met studenten van andere richtingen (zoals Taalwetenschap en Geschiedenis) worden gevolgd. De vervolcolleges hebben meestal de vorm van werkgroepen; vanwege het beperkte aantal studenten is er veel ruimte voor een eigen inbreng. In het talenonderwijs worden alle vaardigheden geoefend (spreken, schrijven, lezen en luisteren) met de daarbij horende hulpmiddelen. Daarnaast zijn er specifieke werkvormen die uniek zijn voor deze opleiding, zoals het opnemen en analyseren van orale fragmenten. Het panel ziet voldoende diversiteit in de werkvormen, die aansluit bij de beoogde leerresultaten.

De opleiding gaat creatief om met de lage instroom van studenten, gemiddeld acht per jaar. Veel vakken worden opengesteld voor studenten vanuit andere studies, vooral vanuit de bacheloropleidingen Taalwetenschap en Geschiedenis. Ook de samenwerking met International Studies biedt mogelijkheden tot samenwerking en kan de levensvatbaarheid van de opleiding vergroten. In dit verband ondersteunt het panel het voornemen om de opleiding in het Engels te gaan aanbieden, om zo een grotere groep internationale studenten te werven.

Taal

De Universiteit Leiden biedt in principe de bacheloropleidingen aan in het Nederlands en de masteropleidingen in het Engels. Ook de bacheloropleiding Afrikaanse talen en culturen is tot nu toe in het Nederlands aangeboden. De opleiding overweegt een overstap naar het Engels als onderwijstaal. Hoewel kleinschaligheid doorgaans positief is, zou een te beperkte instroom de onderwijskwaliteit nadelig beïnvloeden bij groepswork en in gezamenlijke discussies. Ook zou de overstap de opleiding in staat stellen om studenten uit het buitenland aan te trekken, wat ook goed aan zou sluiten bij het internationale karakter van de opleiding; denk aan de Engelstalige academische omgeving en de internationaal georiënteerde aard van het vakgebied. Het panel heeft begrip voor deze overwegingen en is van mening dat de keuze voor het Engels in dit geval te billijken is.

Begeleiding, advies en studeerbaarheid

Het kleinschalige karakter van de opleiding zorgt ervoor dat het programma als studeerbaar wordt ervaren. De studenten geven aan dat ze goed begeleid worden en dat er veel ruimte is voor hun vragen. Ze hebben geen klachten over de werklust. Het panel heeft vastgesteld dat er waar nodig maatregelen worden genomen om mogelijke struikelblokken te elimineren. Een voorbeeld is de voorbereiding van de minor en/of keuzevakken in het derde jaar; omdat de studenten in het tweede semester van het tweede jaar in Afrika zijn, worden ze al voorafgaand aan hun buitenlandverblijf geïnformeerd over de keuzemogelijkheden in het derde jaar. Het panel waardeert hoe deze tijdige informatievoorziening bijdraagt aan de studeerbaarheid van de opleiding.

Verder speelt de studietoelichting een belangrijke rol in de begeleiding van de studenten. De studietoelichting is tegelijkertijd studieadviseur. Hij/zij begeleidt en adviseert studenten en nodigt eerste- en tweedejaarsstudenten uit om de studievoortgang te bespreken. Studenten maken een individueel studieplan, dat tijdens deze gesprekken ter tafel ligt. De studieadviseur beantwoordt vragen, helpt studenten bij het maken van studiekeuzes, en draagt mogelijke oplossingen aan voor eventuele problemen. De studieadviseur dient ook als vraagbaak voor studenten die een deel van hun studie in het buitenland willen volgen.

Arbeidsmarktoriëntatie

Sommige studenten hebben weinig vertrouwen in hun kansen op de arbeidsmarkt. Ook hebben ze soms moeite om na het afstuderen hun weg te vinden, heeft het panel van alumni vernomen. Het verbeteren van de oriëntatie op de arbeidsmarkt is een van de uitdagingen die zowel de opleiding als de Faculteit Geesteswetenschappen momenteel aangaat. De faculteit organiseert bijeenkomsten waar studenten zich een perspectief op de arbeidsmarkt kunnen vormen, zoals het jaarlijkse Humanities Career Event. Mogelijke werkgevers zoals het Ministerie van Buitenlandse Zaken, Google, uitgeverij Das Mag en de AIVD bieden hier workshops aan. De Humanities Career Service biedt ondersteuning bij het vinden van stages en bij sollicitatieprocedures.

In de opleiding komt de voorbereiding op de arbeidsmarkt vooral tot uiting in het buitenlandverblijf, omdat dit de studenten een goed beeld geeft van werken en wonen in een Afrikaans land. Daarnaast is in 2018 voor het eerst een alumnidag gehouden, waarop bachelorstudenten een indruk konden krijgen van de beroepsmogelijkheden. Een stage is geen vast onderdeel van het curriculum, maar studenten kunnen er wel voor kiezen een stage te doen in de vrije keuzeruimte in het derde jaar. Het panel is van mening dat het goed is dat de aandacht voor beroepsoriëntatie toeneemt, zowel op facultair als op opleidingsniveau, maar is van mening dat dit thema wel een aandachtspunt blijft voor de opleiding.

Docententeam

Het panel heeft kennisgemaakt met een vertegenwoordiging van het docententeam en is van mening dat de opleiding beschikt over betrokken en vakinhoudelijk en didactisch deskundige docenten. Omdat de opleiding betrekking heeft op een groot aantal disciplines en regio's, is het onderwijsaanbod mede afhankelijk van de expertise van de docenten. In de afgelopen periode heeft er vrij lang een vacature voor een docent Afrikaanse letterkunde opengestaan, maar deze is recent vervuld. Bij wijzigingen in de staf streeft de opleiding naar meer diversiteit: meer vrouwen en meer Afrikaanse stafleden. Ook de studenten geven aan een voorstander te zijn van meer diversiteit. Maar voor het overige zijn de studenten heel tevreden met de ondersteuning die ze van hun docenten ontvangen; ze geven aan dat de docenten heel toegankelijk en benaderbaar zijn.

Hoewel het hier gaat om een kleine opleiding, is het ook voor de bacheloropleiding Afrikaanse talen en culturen een opgave om de werkdruk in toom te houden. Dit wordt gecompliceerd doordat de docenten formeel in dienst zijn bij verschillende onderzoeksinstituten, die ook verschillende normen hanteren voor het toewijzen van uren aan bepaalde onderwijstaken. Het panel ondersteunt de faculteit van harte in haar streven om dit te harmoniseren. Het roept de onderzoeksinstituten op, zich te houden aan de normstellende lijst die de faculteit heeft opgesteld. Het panel stelt vast dat de faculteit de werkdruk voor docenten goed op het netvlies heeft staan, en diverse maatregelen neemt om deze terug te dringen. Dit juicht het panel toe. Het is niet alleen nodig om de docenten te beschermen, maar ook de verbinding tussen onderwijs en onderzoek te verankeren. Deze loopt namelijk gevaar als de onderwijstaken zo tijdrovend worden dat docenten nauwelijks tijd overhouden voor onderzoek. Wat dat betreft is het een verrijking dat het Afrikastudiecentrum nu deel is van de universiteit en actief betrokken is bij de opleiding, want het geeft de studenten toegang tot aanvullende expertise buiten het opleidingscurricula, met name op sociaalwetenschappelijk terrein.

De faculteit stimuleert de docenten in hun professionele ontwikkeling door hun allerlei faciliteiten aan te bieden, zoals workshops en aanvullende scholing bij het Interfacultair Centrum voor Lerarenopleiding, Onderwijsontwikkeling en Nascholing (ICLON) en bijeenkomsten met andere docenten. Zo worden in het faculteitsbrede Expertisecentrum Online Learning (ECOLe) best practices uitgewisseld en in de universiteitsbrede Leiden Teacher's Academy onderwijsinnovaties uitgewerkt. Daarnaast hebben alle docenten die daartoe verplicht zijn, hun BKO behaald.

Overwegingen

Het panel is positief over het curriculum van de bacheloropleiding Afrikaanse talen en culturen. Sterke punten zijn de aandacht voor twee Afrikaanse talen als toegangspoort(en) tot de Afrikaanse cultuur en samenleving, die bovendien ondersteund wordt door het buitenlandverblijf. De structuur en de

samenhang in het programma worden versterkt door de heldere leerlijnen, met een aparte leerlijn voor academische vaardigheden. De verdiepende vakken in het tweede en derde jaar sluiten aan bij het onderzoek van de docenten. Daarnaast bevat het programma voldoende keuzevrijheid en worden studenten gestimuleerd hun eigen interesse te volgen.

Een punt van aandacht is de plaats van methodologie in het curriculum, mede omdat het panel geconstateerd heeft dat de methodologische component in een aantal scripties niet goed uit de verf kwam. De opleiding onderkent dit punt en heeft in het collegejaar 2019-2020 een cursus methodologie toegevoegd. Het panel juicht dit toe, maar adviseert de opleiding wel om goed te monitoren of de resultaten van deze cursus voldoende zichtbaar zijn in de kwaliteit van de scripties. Met de implementatie van meer methodologisch onderwijs heeft het panel er vertrouwen in dat het curriculum studenten voldoende in staat stelt om de beoogde leerresultaten te behalen.

De werkvormen sluiten aan bij het onderwijs en tonen voldoende variatie. Sommige werkvormen, zoals het opnemen en analyseren van orale literatuur, sluiten specifiek aan bij het karakter van de opleiding. Daarnaast wil de opleiding in de toekomst meer gebruik gaan maken van digitale methoden voor onderzoek en presentatie. Het panel ziet hierin een veelbelovende ontwikkeling, die nadere uitwerking verdient. Verder ondersteunt het panel het voornemen om de opleiding in het Engels te gaan aanbieden, om daarmee een grotere groep internationale studenten te werven.

Het panel is van mening dat de studenten voldoende begeleid worden, zowel door hun eigen docenten als door de onderwijscoördinator. De opleiding beschikt over een goed docententeam, waarin vele relevante expertises zijn vertegenwoordigd. De staf is kwantitatief op orde, mede dankzij de komst van een nieuwe docent Afrikaanse Letterkunde. Bij nieuwe benoemingen streeft de opleiding ernaar de diversiteit te vergroten. Potentiële struikelblokken (zoals de overgang van het buitenlandverblijf naar de minor in het derde jaar) zijn geïdentificeerd en de opleiding heeft hier passende maatregelen voor genomen. De studenten hebben geen klachten over de verdeling van de studielast. Het panel is van mening dat de opleiding studeerbaar is.

Conclusie

Bacheloropleiding Afrikaanse talen en culturen: het panel beoordeelt Standaard 2 als 'voldoet'.

Standaard 3: Toetsing

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Bevindingen

Toetsbeleid

Alle opleidingen in het cluster Regiostudies aan de Universiteit Leiden vallen onder het toetsbeleid van de Faculteit der Geesteswetenschappen. Dit is eenduidig opgezet en stelt docenten centraal in de kwaliteitsborging van de toetsing; als inhoudsdeskundigen zijn zij immers het beste op de hoogte van de eisen die in hun vakgebied gelden. Enkele uitgangspunten gelden voor alle opleidingen. Fraude en plagiaat zijn ontoelaatbaar en de verschillende examencommissies worden geacht scherp toezicht te houden op de wetenschappelijke integriteit.

Toetsing wordt opgezet volgens het vierogenprincipe: alle tentamens worden gecontroleerd op validiteit en coherentie alvorens te worden afgenomen. Ook is alle toetsing erop gericht studenten uit te nodigen zichzelf steeds te verbeteren. De verwerving én toepassing van kennis en inzicht zijn leidend in de opzet van de toetsing, naast het ontwikkelen van oordeelsvorming en het aanleren van communicatie- en leervaardigheden. In meerjarige curricula dient de toetsing zich duidelijk op te bouwen, om zeker te stellen dat studenten steeds zelfstandiger werken, op steeds hogere cognitieve niveaus en in een steeds complexere context. De gekozen toetsvormen moeten verder aansluiten bij het beoogde academische niveau en de mores in het vakgebied. Om didactische redenen verdient

het de voorkeur om in elke cursus meerdere (getrapte) toetsen aan te bieden. Bij de beoordeling van eindwerken moeten minstens twee onafhankelijke examinatoren betrokken zijn.

De faculteit heeft verschillende handleidingen en richtlijnen ontwikkeld om de opleidingen en examencommissies onder haar vleugels te ondersteunen. De handleidingen Examencommissies en Kwaliteitsborging Toetsing geven in de ogen van het panel een goed overzicht van de regelgeving. Daarnaast is er een aparte Regels en richtlijnen van de Examencommissies BA-opleidingen opgesteld om de examencommissies van deze meerjarige opleidingen te ondersteunen bij hun controlerende taak. Ook heeft de faculteit praktische handleidingen vervaardigd voor de toetspraktijk, zoals Tips voor Toetsen. Hierin zijn concrete suggesties opgenomen voor het ontwerpen, samenstellen, afnemen, evalueren en verbeteren van toetsen, evenals voor het samenstellen van beoordelingsmodellen voor verschillende toetsvormen. Daarnaast bevat de handleiding onder andere een checklist voor het samenstellen, beoordelen en redigeren van open vragen en een model met uitleg over het maken van een toetsmatrijs.

Het panel vindt de geboden facultaire ondersteuning van goede kwaliteit en is tevreden over de uniformiteit die de faculteit op het gebied van het toetsbeleid uitdraagt. Volgens het panel heeft de faculteit sinds de vorige ronde van opleidingsbeoordelingen een professionaliseringsslag gemaakt. In de gesprekken met de verschillende examencommissies viel op dat plagiaat niet bij alle examencommissies op gelijke wijze wordt geadresseerd. Bij sommige (kleinere) opleidingen hebben docenten nog altijd de neiging om individuele gevallen zelfstandig af te handelen. Dit is niet wenselijk in de ogen van het panel. Het adviseert daarom de faculteit nogmaals scherp te kijken naar de facultaire richtlijnen voor plagiaat- en fraudezaken, en daarbij alle examencommissies mee te nemen.

Examencommissie Afrikaanse Studies

Het panel is in gesprek gegaan met de examencommissie Afrikaanse Studies die toezicht houdt op de bacheloropleiding Afrikaanse talen en culturen en de masteropleiding African Studies. Deze commissie wordt ondersteund door een secretaris en aangevuld met een extern lid, tevens toetsdeskundige. Omdat dit externe lid in meerdere examencommissies zitting heeft, zorgt zij ook voor uitwisseling van informatie en deskundigheidsbevordering.

Tijdens het gesprek is gebleken dat de taken van de commissie tweeledig zijn. Ten eerste moet de commissie een antwoord geven op de dagelijkse vragen van de studenten over zaken als vrijstellingen, wijzigingen in het programma en het al dan niet volgen van een minor. In de bacheloropleiding Afrikaanse talen en culturen zijn er veel vragen over dit laatste. Ten tweede heeft de commissie taken op het gebied van kwaliteitsbeoordeling. Elk jaar bekijken de leden een aantal scripties (twee à drie per jaar voor Afrikaanse talen en culturen) en een aantal cursussen. Het panel adviseert om bij de selectie van cursussen rekening te houden met bijzonderheden zoals een nieuwe docent of substantiële wijzigingen in de cursusinhoud. Problemen neemt de commissie in eerste instantie op met de docent in kwestie. Bij de beoordelingsdossiers is de beschikbaarheid soms een punt; veel dossiers blijken niet ingeleverd te worden, maar op de kamers van de docenten te blijven liggen. Het panel is van mening dat dit onwenselijk is en adviseert de opleiding om dit punt met de docenten te bespreken, zodat de examencommissie beter haar werk kan doen.

Tijdens het locatiebezoek heeft het panel met de examencommissie gesproken over het verplichte buitenlandverblijf. In principe gaan studenten die hun propedeuse hebben behaald aan het eind van hun tweede jaar zes maanden naar Ghana om een tweede Afrikaanse taal te leren. Studenten hebben de mogelijkheid om een taal in een ander Afrikaans land te leren: hiervoor dienen ze met een goed onderbouwd voorstel toestemming te vragen aan de examencommissie. In alle gevallen sturen de studenten een tussentijds verslag naar hun begeleider. Het panel waardeert de controle van de examencommissie op de uitzonderingen en het tussentijds toezicht vanuit de opleiding. Uit het gesprek met de examencommissie maakt het panel op dat de onderwijskwaliteit in Ghana goed bekend staat en dat de docenten en examencommissie hierbij uitgaan van wederzijds vertrouwen gebaseerd op de langdurige samenwerking. Hoewel het panel geen redenen heeft om te twifelen

aan de gerealiseerde leerresultaten tijdens het verblijf in Ghana, adviseert het de examencommissie om beter te formaliseren hoe de kwaliteit daar is geborgd. Het panel denkt hierbij bijvoorbeeld aan toezicht op de accreditatie van de Ghanese partneruniversiteit of het opvragen van steekproeven van ter plaatse gemaakt werk van de eigen studenten.

Toetsing

Bij de toetsing vormt het facultaire toetsbeleid, dat hierboven is beschreven, het uitgangspunt. Het toetsplan maakt de wijze van toetsing en de relatie tussen de leerresultaten en cursusdoelstellingen voldoende inzichtelijk. De opleiding hanteert verschillende toetsvormen, zoals mondelinge en schriftelijke tentamens, takehome-tentamens, mondelinge presentaties, schriftelijke opdrachten en werkstukken. Bij taalverwerving wordt de spreek- en luistervaardigheid mondeling getoetst. Bij mondelinge tentamens is altijd een tweede docent aanwezig. Voor de meeste cursussen zijn er twee toetsmomenten en elke toets kan worden herkanst. Werkstukken worden beoordeeld volgens gespecificeerde criteria en de studenten krijgen hier feedback op. Het panel heeft een aantal opdrachten en werkstukken bekeken en kan zich vinden in de opzet en beoordeling ervan. Verder is het panel van mening dat de toetsvormen aansluiten bij de beoogde leerresultaten en dat er voldoende variatie in de toetsvormen aanwezig is.

Beoordeling eindwerken

Het panel heeft vijftien scripties van de bacheloropleiding Afrikaanse talen en culturen gelezen. Daarbij vonden de leden van het panel de scripties vrij hoog becijferd. Het panel kwam regelmatig kritische commentaren van de beoordelaars tegen, maar zag die kritiek niet altijd vertaald in een passend cijfer. In het gesprek met de examencommissie werd aangegeven dat deze discrepantie verklaard kan worden uit de neiging van de docenten om kritische feedback te geven om de student te verbeteren, en de positieve aspecten minder te belichten. Het panel is van mening dat de opleiding moet toezien op een goed evenwicht tussen commentaar en becijfering. In dit verband adviseert het panel om ijkingsinstrumenten te ontwikkelen die de docenten kunnen helpen in de keuze voor het juiste cijfer. Kalibratiesessies kunnen een bijdrage leveren aan de deskundigheidsbevordering op dit punt.

De opleiding hanteert een facultair beoordelingsformulier voor de scripties, waarin de begeleider en de tweede lezer onafhankelijk van elkaar hun oordeel beargumenteren. Hun commentaar wordt verzameld in een derde formulier voor de student; de begeleider kan het commentaar in dit formulier nog bewerken. Het panel is op zich positief over dit beoordelingsformulier, maar constateerde wel dat de inbreng van de tweede lezer niet altijd duidelijk is. Het panel is van mening dat het nuttig is voor de studenten om het commentaar van zowel de eerste als de tweede lezer te zien, en om te zien hoe het eindcijfer bereikt wordt.

Overwegingen

Het panel kan zich vinden in het toetsbeleid van de Faculteit der Geesteswetenschappen. Dit toetsbeleid is in de afgelopen jaren uitgebreid en geeft de opleidingen meer houvast; dit komt onder meer tot uiting in de handleidingen en richtlijnen die zijn ontwikkeld. Het panel is van mening dat de geboden facultaire ondersteuning van goede kwaliteit is en stelt vast dat de faculteit sinds de vorige ronde van opleidingsbeoordelingen een professionaliseringsslag heeft gemaakt. Een consequentere aanpak bij plagiaat en fraude is nog een aandachtspunt; het panel vraagt aandacht voor de uitvoering van de richtlijnen in de dagelijkse praktijk.

Het panel is van mening dat de examencommissie Afrikaanse Studies beter grip kan krijgen op de kwaliteit van de beoordeling. Problemen die aan de orde zijn geweest, zijn onder andere de vrij hoge cijfers bij de bachelorscripties en een beperkte betrokkenheid bij de evaluatie van de onderwijsmodules. Het panel adviseert om meer te investeren in de benchmarking van de beoordeling (met name van de scripties), bijvoorbeeld door het organiseren van kalibratiesessies en de ontwikkeling van instrumenten ter ondersteuning van de docenten. Het panel is positief over de waarde van het externe lid van de examencommissie en stelt vast dat dit lid een belangrijke bijdrage levert op het gebied van informatie-uitwisseling en deskundigheidsbevordering.

Het panel constateert dat de kwaliteitsbeoordeling van het buitenlandverblijf een kwestie is van wederzijds vertrouwen, mits het duidelijk is waarop dit vertrouwen is gebaseerd. Daarom adviseert het panel om ook in dit geval na te denken over eventuele controle-instrumenten, bijvoorbeeld door inzage te verkrijgen in wat de eigen studenten doen in Ghana en na te gaan of dit voldoende bijdraagt aan de gestelde leerdoelen.

De opleiding kent een adequaat en evenwichtig toetsstelsel met voldoende diversiteit in de toetsvormen en een goede spreiding in de tijd. Het panel kan zich vinden in de opzet en beoordeling van de opdrachten en werkstukken die het heeft bekeken en is van mening dat er voldoende variatie in de toetsvormen aanwezig is. Bij de beoordeling van de scripties viel de hoge becijfering op, ook bij scripties waarbij relatief veel kritische kanttekeningen werden gemaakt. Het panel is daarom van mening dat de opleiding moet sturen op een goed evenwicht tussen commentaar en becijfering. Verder adviseert het panel de opleiding om ervoor te zorgen dat de stem van de tweede lezer voldoende tot uiting komt in het beoordelingsformulier van de scriptie.

Uiteindelijk komt het panel hier tot een krappe voldoende. Hoewel het meent dat toezicht vanuit de examencommissie op een aantal punten aangescherpt dient te worden en het nog ruimte voor verbetering ziet in de beoordeling van eindwerken, wordt dit gecompenseerd door de geboden facultaire ondersteuning in het toetsbeleid en de adequate opzet van de toetsing.

Conclusie

Bacheloropleiding Afrikaanse talen en culturen: het panel beoordeelt Standaard 3 als 'voldoet'.

Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten

De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.

Bevindingen

Het panel heeft vijftien bachelorscripties van de opleiding gelezen Afrikaanse talen en culturen gelezen. Over het algemeen was het panel van oordeel dat de kwaliteit van de scripties voldoende was. Eén scriptie voldeed in de ogen van het panel niet aan de beoogde leerresultaten; omdat de studenten in de overige scripties wel het vereiste niveau bereikten en die eindwerken niet dezelfde tekortkomingen vertoonden, gaat het panel ervan uit dat die ene scriptie een uitzondering betrof.

In grote lijnen is het panel van oordeel dat de studenten in de scripties aantonen dat ze de beoogde eindkwalificaties behalen. Wel zag het panel grote verschillen tussen de scripties. Het heeft een aantal helder geschreven scripties gelezen, die tot stand zijn gekomen vanuit een persoonlijke betrokkenheid die doorklinkt in de tekst. In sommige gevallen laten de studenten zien in staat te zijn om zeer creatieve en originele verbanden te leggen tussen schijnbaar los van elkaar staande ideeën. Daarnaast geeft het veldonderzoek in een aantal gevallen een meerwaarde aan het onderzoek. De persoonlijke betrokkenheid heeft echter ook een keerzijde: de panelleden constateerden in een aantal gevallen te weinig (zelf)kritische afstand tussen de eigen overtuiging en het onderzoek. Soms was er onduidelijkheid over de methode; soms was de literatuur waarop de student zich baseert aan de magere kant. Ook de begeleiders vanuit de opleiding spraken soms hun twijfels uit over de academische aard van werkstuk: in één geval was er volgens de begeleider eerder sprake van goede onderzoeksjournalistiek dan van een academisch empirisch onderzoek. Zoals al bij Standaard 2 aan de orde is gekomen, is methodologie een aandachtspunt. Het panel adviseert de opleiding om goed te monitoren of de toegenomen aandacht voor methodologie het gewenste effect heeft op de eindwerken.

Studenten van de bacheloropleiding Afrikaanse talen en culturen gaan meestal door met een andere masteropleiding. Een beperkt aantal kiest voor de masteropleiding African Studies, maar de meesten kiezen voor een andere vervolgopleiding. In Leiden volgen ze bijvoorbeeld de masteropleidingen Linguistics of International Relations, maar ze komen ook terecht bij opleidingen op andere universiteiten, zowel in Nederland als daarbuiten. Uit de zelfevaluatie en gesprekken met alumni

maakt het panel op dat afgestudeerden toegang verkrijgen tot relevante masteropleidingen en deze doorgaans succesvol doorlopen. Het panel is van mening dat de opleiding de studenten voldoende voorbereidt op een masteropleiding.

Sommige studenten gaan direct na afronding van de bacheloropleiding aan het werk, bijvoorbeeld als journalist; één student heeft direct aan baan gekregen als manager in Malawi. Na het afronden van een masteropleiding vinden de studenten werk bij onder meer organisaties voor ontwikkelingssamenwerking, toerisme, journalistiek, bij zorginstellingen en overheidsinstellingen. Dit brede werkveld illustreert in de ogen van het panel dat de studenten ook de beroepsgerichte leerresultaten behalen.

Overwegingen

Het panel is van oordeel dat de studenten van de bacheloropleiding Afrikaanse talen en culturen een voldoende eindniveau behalen en de beoogde eindkwalificaties realiseren. Uit de zelfevaluatie en gesprekken met alumni maakt het panel op dat afgestudeerden toegang krijgen tot relevante masteropleidingen, deze doorgaans succesvol doorlopen en afgestudeerde bachelorstudenten in enkele gevallen rechtstreeks aansluiting vinden met het werkveld. Het panel is daarom van mening dat de opleiding de studenten voldoende voorbereidt op een masteropleiding of een passende werkkring.

Conclusie

Bacheloropleiding Afrikaanse talen en culturen: het panel beoordeelt Standaard 4 als 'voldoet'.

ALGEMEEN EINDOORDEEL

Het panel heeft alle vier de standaarden van de bacheloropleiding Afrikaanse talen en culturen en Cultuur beoordeeld als 'voldoet'. Volgens de beslisregels van de NVAO is het algemeen eindoordeel over de opleiding daarmee 'positief'.

Conclusie

Het panel beoordeelt de *bacheloropleiding Afrikaanse talen en culturen* als 'positief'.

BIJLAGEN

BIJLAGE 1: BEOOGDE LEERRESULTATEN

Afgestudeerden van de opleiding hebben de onderstaande eindkwalificaties bereikt, gerangschikt volgens de Dublin-descriptoren:

I. Kennis en inzicht

- a) gedegen kennis van en inzicht in de taalsituatie in Afrika als geheel en in de verschillende regio's en landen, de wisselwerking tussen taal en cultuur, en de verschillende vormen van communicatie;
- b) gedegen kennis en inzicht in de oude geschiedenis, nieuwere geschiedenis, nieuwste geschiedenis en antropologie van Afrika;
- c) gedegen kennis van en inzicht in de rol van orale woordkunst in de Afrikaanse literatuur en samenleving; van geschreven literatuur uit Afrika en de Afrikaanse diaspora;
- d) gedegen kennis van en inzicht in de Afrikaanse taalkunde: inzicht in de verschillende taalstructuren, kennis van de gangbare classificaties van Afrikaanse talen, inzicht in de rol van taal voor de ontwikkeling van een land.

II. Toepassen kennis en inzicht

- a) kunnen analyseren van (al dan niet orale) teksten als onderzoeksmethode;
- b) kunnen opstellen en verdiepen van argumenten aangaande kwesties op het terrein van talen en culturen van Afrika en met een kritische houding en vanuit verschillende gezichtspunten;
- c) kunnen functioneren in een samenleving in Afrika.
- d) Taalbeheersing:
  - i. beheersing van het Swahili met een nadruk op mondelinge taalvaardigheid;
  - ii. beheersing van een andere Afrikaanse taal van regionale betekenis op een basisniveau;
  - iii. doelen in termen van het Europees Referentiekader.

Taalvaardigheid:

Swahili

- Luisteren B1
- Lezen B2
- Gesproken interactie B2
- Gesproken productie B2
- Schrijven B1

Tweede taal

- Luisteren A1
- Lezen A1
- Gesproken interactie A1
- Gesproken productie A1
- Schrijven A1

BIJLAGE 2: OVERZICHT VAN DE PROGRAMMA'S

Jaar 1	EC	Niveau
Swahili 1	10	100
Introduction Languages and Cultures of Africa	5	100
Afrika Geschiedenis en Antropologie 1: Onderzoek in hedendaags Afrika	5	100
Afrika Geschiedenis en Antropologie 1: Bouwstenen van de Afrikaanse Geschiedenis	5	100
Inleiding Afrikaanse talen en taalkunde	5	100
Academische Vaardigheden (Afrikaanse talen en culturen)	–	100
Swahili 2	10	200
Africa History and Anthropology 1: Africa from Zero to Now	5	300
Communication in Africa	5	200
African Literature: Novels, Conflict and Dialogue	5	200
Word and Meaning	5	200

Jaar 2	EC	Niveau
Swahili 3	5	300
Oral Literature: Research in Living Traditions	5	300
Kerncurriculum: Wetenschapsfilosofie	5	200
Kies één van de volgende: Kerncurriculum: Inleiding Literatuurwetenschap (200) of Kerncurriculum: Inleiding Religiewetenschappen (100)	5	-
Kies voor 10 EC uit de volgende: Phonology I (5 EC, 100) ; Klanken van de wereld (5 EC, 100) ; Orale en geschreven literatuur in Afrika: BA2 (5 EC, 200) ; Afrikaanse Geschiedenis en Antropologie 2: Media en Macht (10 EC, 300)	10	-
Tweede taal in Afrika	15	100
Afrikaanse taal en cultuur	10	200
Werkstuk Afrika	5	300

Jaar 3	EC	Niveau
Orale en geschreven literatuur in Afrika BA 3	5	300
Kies voor 10 EC uit de volgende: Taalkundig Veldwerk A (5 EC); Taalkundig veldwerk B (5 EC); Africa History & Anthropology 3: Oranje-Blanje-Blues: A shared history of the Netherlands and South Africa (10 EC)	10	400
Vrije Keuzeruimte / Minor Afrikaanse Talen en Culturen	30	-
Antropologische taalkunde	5	300
Thesis Seminar BA ATC	-	400
BA-eindwerkstuk Afrikaanse talen en culturen	10	400

BIJLAGE 3: BEZOEKPROGRAMMA

Day 1: November 19, 2019 – Bachelors Chinastudies, Japanstudies, Koreastudies, and South and Southeast Asian Studies		
09.00	09.15	Brief welcome
09.15	09.30	Installation of the panel
09.30	11.30	First panel meeting and reading of documentation
11.30	12.15	Faculty Board: Vice dean Master's programmes Vice dean Bachelor's programmes Student assessor Faculty Board
12.15	13.00	Lunch
13.00	13.45	Programme Boards and Coordinators of Studies of Chinastudies and Japanstudies: Chair Programme Board Japanstudies Chair Programme Board Chinastudies Coordinator of Studies Chinastudies Coordinator of Studies Japanstudies Student member Programme Board Chinastudies Student member Programme Board Japanstudies)
13.45	14.30	Students (and alumni) of Chinastudies and Japanstudies
14.30	15.15	Staff of Chinastudies and Japanstudies
15.15	15.30	Break
15.30	16.15	Programme Boards and Coordinators of Studies Koreastudies, and South and Southeast Asian Studies: Chair Programme Board Koreastudies Chair Programme Board South and Southeast Asian Studies Coordinator of Studies Koreastudies Coordinator of Studies South and Southeast Asian Studies Student member Programme Board Koreastudies Student member Programme Board South and Southeast Asian Studies
16.15	16.45	Open consultation hour Area Studies II
16.45	17.30	Panel meeting
17.30	18.00	Alumni of Asian Studies 60 EC and 120 EC and African Studies

Day 2: November 20, 2019 – Bachelor Afrikaanse talen en culturen, and Masters African Studies, and Asian Studies 60/120 EC		
08.30	09.30	Panel meeting and reading of the documentation
9.30	10.15	Students (and alumni) of Koreastudies, and South and Southeast Asian Studies
10.15	11.00	Staff of Koreastudies, and South and Southeast Asian Studies
11.00	11.15	Break

11.15	12.00	Programme Board and Coordinator of Studies Afrikaanse talen en culturen and African Studies: Chair Programme Board Afrikaanse T&C and African Studies Member Programme Board African Studies Coordinator of Studies Afrikaanse T&C and African Studies Student member Programme Board Afrikaanse T&C Student member Programme Board African Studies
12.00	12.45	Students and alumni of Studies Afrikaanse talen en culturen and African Studies
12.45	13.30	Lunch
13.30	14.15	Staff of Studies Afrikaanse talen en culturen and African Studies
14.15	15.00	Programme Board and Coordinators of Studies Asian Studies 60 EC and Asian Studies 120 EC: Chair Programme Board Coordinator of Studies Student member Programme Board
15.00	15.45	Students of Studies Asian Studies 60 EC and Asian Studies 120 EC
15.45	16.30	Staff of Studies Asian Studies 60 EC and 120 EC
16.30	17.30	Panel meeting

Day 3: November 21, 2019 – Boards of Examiners		
08.30	09.30	Panel meeting and reading of the documentation
09.30	10.30	Boards of Examiners Chinastudies and Asian Studies (relevant programmes: B Chinastudies, B Korean Studies, B SSEAS, M Asian Studies (60 EC/120 EC)): Chair Chinastudies Member Chinastudies Chair Asian Studies Secretary External member
10.30	11.30	Boards of Examiners Japanstudies and African Studies (relevant programmes: B Japanstudies, B Afrikaanse talen en culturen, M African Studies): Chair Japanstudies Chair Afrikaanse Studies Member Afrikaanse Studies Secretary External member
11.30	12.00	Panel meeting
12.00	12.45	Lunch

12.45	13.30	Final meeting management: Vice dean Master's programmes Vice dean Bachelor's programmes Student assessor Faculty Board Chair Koreastudies Chair South and Southeast Asian Studies Chair Asian Studies Chair Afrikaanse talen en culturen and African Studies Chair Japanstudies Chair Chinastudies
13.30	16.30	Composing of final judgment
16.30	16.45	Break
16.45	17.30	Development dialogues – parallel

BIJLAGE 4: BESTUDEERDE EINDWERKEN EN DOCUMENTEN

Selectie eindwerken

Het panel heeft vijftien eindwerken bestudeerd van de bacheloropleiding Afrikaanse talen en culturen; acht zijn voorafgaand aan het bezoek bestudeerd, twee tijdens en vijf achteraf om het beeld van het eindniveau van de afgestudeerden te completeren. Bij deze opleiding is geen sprake van vaste tracks of varianten waarmee het panel in de selectie van eindwerken rekening diende te houden. De selectie werd gebaseerd op een lijst van achttien scripties afgerond tussen 2016 en medio 2019, waarbij werd gezorgd voor een evenwichtige spreiding in cijfers, onderwerpen en begeleiders. De gegevens van de eindwerken zijn bekend bij QANU en zijn op aanvraag beschikbaar.

Bestudeerde documenten

Het panel heeft tijdens het bezoek onder meer de volgende documenten bestudeerd (deels in hard copy en deels via de elektronische leeromgeving):

Opleidingsoverstijgende documenten:

- Gids voor de Onderwijskwaliteitszorg;
- Kwaliteitsborging Toetsing: een handreiking voor examencommissies;
- Basisbeoordelingsformulier bachelor- en mastereindwerkstuk;
- Handleiding Examencommissies;
- Handleiding Opleidingscommissies;
- Onderwijsvisie: Learning@LeidenUniversity;
- Onderwijs- en examenregeling bacheloropleidingen en masteropleidingen Faculteit der Geesteswetenschappen;
- Regels en richtlijnen van de examencommissie Faculteit der Geesteswetenschappen
- Tips bij Toetsen;
- Transferable skills at the Faculty of Humanities;
- Flyers van Career Services Humanities (waaronder: Your Future: From university to a career);
- Flyer Humanities Master's Buddy Programme;
- Overview Leiden University Master's Programmes 2019-2020;
- Expertisecentrum Online Leren Evaluatierapport 2017-2018.

Informatiemap van de bacheloropleiding Afrikaanse talen en culturen en masteropleiding African Studies met daarin:

- Cursusmateriaal over Swahili 3 (BA 2), Antropologische taalkunde (B3), Africa in Practice (MA), History and Politics in Africa (MA);
- Rapporten van het opleidingsbestuur BA 2015-2018 en MA 2015-2018;
- Rapporten van de examencommissie (2015-2018);
- Notulen van de opleidingscommissie (2015-2019);
- Factsheets van Nationale Studentenenquête;
- Cursusevaluaties;
- Programmastatistieken;
- Beoordelingsplannen BA en MA;
- ICLON programma-evaluatie BA 2019;
- Onderwijs- en Examenregeling september 2019.

Links op laptops:

- Leeromgeving van de geselecteerde vakken;
- Film met organisatiestructuur van de Faculteit der Geesteswetenschappen.